

Asia: VN/34515/2024

Kommentointipyyntö: Sivistyksestä suunta Suomelle - Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio vuoteen 2040

1. Suomi on sivistyksen, demokratian ja tieteen vapauden edelläkävijä.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

-

2. Koulutus kuuluu kaikille ja mahdollisuuksia lisätään erityisesti nuorille.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Nuorilla tulee olla mahdollisuus siirtyä sujuvasti korkeakouluopintoihin lukio- tai ammatillisen koulutuksen jälkeen siten, että opiskelijavalinnoissa voidaan tarkoituksenmukaisesti käyttää koulutusalaakohtaisia pääsy- ja/tai soveltuvuuskokeita osaamisen ja soveltuvuuden varmistamiseksi.

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Tohtorikoulutusta koskevaa tavoitteellista suorittamisaikaa määriteltäessä on varmistettava, ettei ohjaus johda koulutuksen ja tutkimuksen laadun heikentymiseen. Erityisesti kokeellisilla aloilla, kuten bio- ja lääketieteellisessä tutkimuksessa, tohtorintutkimuksen suorittaminen on usein luonteeltaan aikatauluriskiä sisältävää ja riippuvaista tutkimusasetelmista, aineistoista, infrastruktuureista, luvituksesta sekä toistettavuuden varmistamisesta, minkä vuoksi esimerkiksi tohtoripilotin kolmen vuoden malli ei ole kaikissa tapauksissa realistinen. Tavoiteaikojen tulee olla alakohtaisesti perusteltuja ja joustavia sekä tukea laadukasta tutkijankoulutusta.

Lisäksi koulutustason nostoon tähtäävien määrällisten tavoitteiden toimeenpanossa on huolehdittava riittävästä rahoituksesta ja rakenteellisista edellytyksistä. Muutoin on olemassa riski, että opetuksen resursointi kiristyy ja kuormitus kasautuu erityisesti tutkimusintensiivisiin yksiköihin ja ekosysteemeihin, mikä voi heikentää koulutuksen laatua ja tutkimuksen vaikuttavuutta.

3. Luovat osaajat ja kunnianhimoinen tutkimustoiminta uudistavat yhteiskuntaa.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Suomen Akatemian lippulaivat ovat pitkäjänteisiä, ekosysteemejä rakentavia panostuksia, jotka vahvistavat kansainvälisesti erottuvia osaamiskeskittymiä, korkeatasoisia tutkimusinfrastruktuureja ja huippututkimusta sekä tiivistävät TKI-ympäristöjen yhteistyötä yhdessä Business Finlandin veturihankkeiden kanssa. Lippulaivat ovat pitkäkestoisina kehitysalustoja, joiden vaikuttavuus kasvaa ja kertyy ajan myötä. Lisäksi lippulaivat vauhdittavat osaajapohjan vahvistumista myös yrityksissä, muun muassa lisäämällä lippulaivaympäristössä kasvaneiden tohtoreiden osuutta yritysten T&K-toiminnassa.

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Lippulaivat ovat yksi keino tukea tutkijanuraa sen eri vaiheissa ja tehdä näkyväksi monipuolisia urapolkuja pitkäjänteisissä, kunnianhimoisissa kokonaisuuksissa.

Lippulaivat ovat erityisesti kansallisesti merkittäviä TKI-ympäristöjä, joiden tarkoituksena on lisätä organisaatioiden välistä yhteistyötä ja rakentaa pysyvämpiä toimintamalleja yli hankerajojen. Lisäksi lippulaivoissa tutkimusinfrastruktuurit ovat yhteinen alusta, jonka ympärille syntyy ja skaalautuu tutkimus, osaamisen kehittäminen ja vaikuttavuus.

4. Rohkea uudistuminen rakentaa tulevaisuuden osaamista: korkeakoulujen erikoistuminen ja yhteistyö vahvistuvat.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

-

5. Kohti kasvua: korkeakoulutuksen ja tutkimuksen rahoitus monipuolistuu.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

-

Vision tavoitteiden ja toimenpidesuositusten kokonaisuus

6. Puuttuuko vision tavoitteista ja toimenpidesuosituskokonaisuudesta jotain olennaista? Tulisiko jokin osa alue priorisoida tai poispriorisoida?

Koulutustason nostaminen ei saa tapahtua laadun kustannuksella, sillä korkeatasoinen koulutus ja tutkimus ovat edellytys kestäväälle vaikuttavuudelle ja kansainväliselle kilpailukyvyille.

Vision kokonaisuus ja muut osiot

7. Mahdolliset kommentit vision tilannekuvaan liittyen

-

8. Miten arvioisit visiota ja sen toimenpiteitä kokonaisuutena

-

9. Muut kommentit

-

Hakkila Kaisa
Turun yliopisto, InFLAMES-lippulaiva